

ТОХИРЛЫН БАТАЛГААНД ЗААВАЛ ХАМРУУЛАХ БҮТЭЭГДЭХҮҮН, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЖАГСААЛТ

Бүлэг	Зүйл	Барааны ерөнхий нэршил
1	2	3
А. БАТАЛГААЖУУЛАЛТАД ХАМРУУЛАХ БҮТЭЭГДЭХҮҮН		
АМЬД МАЛ, АМЬТАД; МАЛ, АМЬТНЫ ГАРАЛТАЙ БҮТЭЭГДЭХҮҮН		
02	02.01	Үхрийн шинэ эсвэл хөргөсөн мах
	02.02	Үхрийн хөлдүү мах
	02.03	Гахайн шинэ, хөргөсөн эсвэл хөлдүү мах
	02.04	Хонь, ямааны шинэ, хөргөсөн эсвэл хөлдүү мах
	02.05	Адуу, илжиг, луус эсвэл хөдий луусын шинэ, хөргөсөн эсвэл хөлдүү мах
	02.06	Үхэр, гахай, хонь, ямаа, адуу, илжиг, луус эсвэл хөдий луусын шинэ, хөргөсөн эсвэл хөлдүү хүнсний дайвар мах
	02.07	Зүйл 01.05-д заасан тэжээвэр шувууны шинэ, хөргөсөн эсвэл хөлдүү мах болон хүнсний дайвар мах
	02.09	Гахай, шувууны хайлмал биш эсвэл бусад аргаар гаргаж аваагүй, шинэ, хөргөсөн, хөлдөөсөн, давсалсан, давсны уусмалд хадгалсан, хатаасан, эсвэл утсан дан өөх
	02.10	Давсалсан, давсны уусмалд хадгалсан, хатаасан эсвэл утсан мах болон хүнсний дайвар мах; мах, дайвар махны хүнсний гурил болон буталмал
	04	04.01
04.02		Саахар болон бусад амтлагчийн хольцтой, өтгөрүүлсэн сүү, цөцгий
04.03		Саахар, эсвэл бусад чихэрлэг амтлагч, үнэр оруулагч, жимс, самар, эсвэл какаоны хольцтой, эсвэл хольцгүй, өтгөрүүлсэн, эсвэл өтгөрүүлээгүй зөөхий, иогурт, тараг, хоормог, ферментжүүлсэн, эсвэл исгэсэн бусад сүү болон цөцгий (зүйл 0403.90-д заасан айрагнаас бусад хамаарна)
04.05		Цөцгийн тос, сүүнээс гаргаж авсан бусад өөх тос, өтгөн цөцгий
04.06		Бяслаг ба аарц
04.09		Зөгийн цэвэр бал
05	05.04	Мал, амьтны (загаснаас бусад) шинэ, хөргөсөн, хөлдөөсөн, давсалсан, давсны уусмалд хадгалсан, хатаасан, утсан бүтэн, эсвэл хэсэглэсэн өлөн гэдэс (зүйл 0504.00-д заасан мал, амьтны давсаг, гүзээнээс бусад хамаарна)
УРГАМЛЫН ГАРАЛТАЙ БҮТЭЭГДЭХҮҮН		
09	09.01	Хуурсан, эсвэл хуураагүй, кофеиноос цэвэрлэсэн буюу цэвэрлээгүй кофе; кофены хальс, яс; тодорхой хэмжээний кофены агуулгатай кофег орлодог бүтээгдэхүүн
	09.02	Амт, үнэр оруулсан, эсвэл оруулаагүй цай

	09.04	Хатаасан буталсан, нунтагласан чинжүү
	09.05	Ваниль
10	10.06	Цагаан будаа
	10.08	Гурвалжин будаа, шар будаа (зүйл 10.08-д заасан канарын үр, бусад үр тарианаас бусад хамаарна)
11	11.01	Улаанбуудайн, эсвэл улаанбуудай-хөх тарианы гурил
	11.02	Улаанбуудай, улаанбуудай-хөх тарианаас бусад үр тарианы гурил
	11.08	Цардуул; инулин
15	15.09	Чидун жимсний цэвэршүүлсэн, эсвэл цэвэршүүлээгүй, гэхдээ химийн хувиргалт хийгээгүй тос, түүний фракц
	15.10	Чидун жимснээс гаргаж авсан, цэвэршүүлсэн, эсвэл цэвэршүүлээгүй, гэхдээ химийн хувиргалт хийгээгүй бусад тос, тэдгээрийн фракц (зүйл 15.09-д заасан тос, фракцтай эдгээрийг хольсон хольц, эсвэл фракц хамаарна)
	15.11	Дал модны цэвэршүүлсэн, эсвэл цэвэршүүлээгүй, гэхдээ химийн хувиргалт хийгээгүй тос, түүний фракц
	15.12	Наранцэцгийн үр, мөнхцэцэг, хөвөнгийн үрийн цэвэршүүлсэн, эсвэл цэвэршүүлээгүй, гэхдээ химийн хувиргалт хийгээгүй тос, тэдгээрийн фракц
	15.13	Наргил модны самар, дал модны самрын, эсвэл бабасугийн цэвэршүүлсэн, эсвэл цэвэршүүлээгүй, гэхдээ химийн хувиргалт хийгээгүй тос, тэдгээрийн фракц
	15.14	Рапс, шаармаг, эсвэл гичийн цэвэршүүлсэн, эсвэл цэвэршүүлээгүй, гэхдээ химийн хувиргалт хийгээгүй тос, тэдгээрийн фракц
	15.15	Бусад ургамлын гаралтай цэвэршүүлсэн, эсвэл цэвэршүүлээгүй, гэхдээ химийн хувиргалтад хийгээгүй урсамтгай бус тос, (жожоба тос орно) болон тэдгээрийн фракц
ХҮНСНИЙ БЭЛЭН БҮТЭЭГДЭХҮҮН; СОГТУУРУУЛАХ БОЛОН СОГТУУРУУЛАХ БУС УНДАА, ЦУУ; ТАМХИ БОЛОН ТАМХИ ОРЛУУЛАГЧ		
16	16.01	Мах, дайвар мах, эсвэл цусаар хийсэн хиам болон түүнтэй төстэй бүтээгдэхүүн; тэдгээрээр хийсэн хүнсний бэлдмэл
	16.02	Мах, дайвар мах, эсвэл цусаар хийж бэлтгэсэн, эсвэл нөөшилсөн бусад бүтээгдэхүүн
	16.04	Загасны бэлэн, эсвэл нөөшилсэн бүтээгдэхүүн; загасны өндгөөр бэлтгэсэн түрс, түрс орлуулагч
	16.05	Хавч, нялцгай биетэн болон усны сээр нуруугүй бусад амьтдаар бэлтгэсэн, эсвэл нөөшилсөн бүтээгдэхүүн
17	17.01	Чихрийн нишингийн, эсвэл чихрийн манжингийн саахар, хатуу төлөв байдалтай химийн цэвэр сахароз
	17.04	Найрлаганд нь какао агуулагдаагүй саахран бүтээгдэхүүн (цагаан шоколад орно) (зүйл 17.04-т заасан саахраар бүрсэн, эсвэл бүрээгүй бохьноос бусад хамаарна)
19	19.02	Чанасан, эсвэл чанаагүй, хавчуургатай (мах, бусад зүйлсийн) буюу хавчуургагүй, эсвэл бусад байдлаар бэлтгэсэн шпагетти, хөндий, дун болон хэрчмэл гоймон, клецки, банш, атриат хөндий гоймон зэрэг гоймонгийн зүйлс; хэрэглэхэд бэлэн, эсвэл бэлэн бус кускус
	19.03	Тапиока, түүнийг орлох нэвс, үрэл, лавс, шигшдэс, эсвэл тэдгээртэй төстэй хэлбэрийн цардуулан бэлдмэл (зүйл 19.03-т заасан пүнтүүз хамаарна)
	19.05	Какаоны найрлагатай, эсвэл найрлагагүй талх, нарийн боов, бялуу, жигнэмэг болон бусад гурилан бүтээгдэхүүн; энгийн өрмөнцөр, эм савлах зориулалттай хөндий бортого, өнгөлөх өрмөнцөр, тутраган цаас болон тэдгээртэй төстэй бүтээгдэхүүн
20	20.06	Саахранд нөөшилсөн (нэвчүүлсэн, бүрсэн, түрхсэн) хүнсний ногоо, жимс, самар, жимсний хальс болон ургамлын бусад эд хэсэг
	20.07	Саахар, эсвэл бусад амтлагч нэмж, эсвэл нэмэхгүйгээр болгож бэлтгэсэн жимсний чанамал, жимсний цэлцгий (желе), мармелад, жимс, эсвэл самрын нухаш (пюре), жимс, эсвэл самрын зуурмаг

	20.08	Бусад аргаар бэлтгэсэн, эсвэл нөөшилсөн, саахар, эсвэл бусад амтлагчийн, эсвэл спиртийн хольцтой, хольцгүй, бусад газар заагдаагүй жимс, самар болон ургамлын хүнсэнд хэрэглэх бусад эд хэсэг
	20.09	Саахар болон бусад амтлагчийн нэмэлт хольцтой, эсвэл хольцгүй, исгээгүй, спиртийн хольцгүй жимс, ногооны шүүс (түүнчлэн усан үзмийн өтгөн шүүс орно)
21	21.03	Сүмс болон сүмс бэлтгэх бүтээгдэхүүн; амтлагчийн холимог бэлдмэл; нунтаг гич болон гичний бэлдмэл
	21.04	Шөлтэй бэлэн хоол, эсвэл тунгалаг шөл, тэдгээрийг хийх бэлдмэл; нэгэн төрлийн болгосон хүнсний холимог бэлдмэл
	21.05	Какао агуулсан, эсвэл агуулаагүй зайрмаг, хүнсний зориулалтын бусад хөлдөөсөн бүтээгдэхүүн
22	22.01	Саахар, эсвэл амт, үнэр оруулагч бусад бодисын хольцгүй ус, байгалийн, эсвэл хиймэл рашаан, хийжүүлсэн ус; мөс болон цас
	22.02	Саахар, эсвэл амт, үнэр оруулагч бусад бодисын хольцтой ус, байгалийн, эсвэл хиймэл рашаан, хийжүүлсэн ус болон зүйл 20.09-д заагдсан жимс, ногооны шүүснээс бусад согтууруулах бус ундаа
	22.03	Амуугаар исгэсэн шар айраг
	22.04	Усан үзмийн цэвэр дарс (түүнчлэн спиртээр хатууруулсан дарс орно); усан үзмийн зүйлийн 20.09-д заагдсанаас бусад шүүс
	22.05	Вермут болон ургамлын ханд, эсвэл амт, үнэр оруулагч бодис нэмсэн усан үзмийн бусад цэвэр дарс
	22.06	Исгэсэн бусад ундаа (жишээ нь: алимны, лийрийн, зөгийн балны исгэсэн ундаа, сакэ); бусад газар заагдаагүй, исгэсэн ундаануудын хольц, исгэсэн ундаа болон согтууруулах биш ундааны хольц
	22.07	80%, эсвэл түүнээс дээш хатуулагтай этилийн хувилаагүй спирт; ямар ч хатуулагтай байж болох этилийн хувилсан спирт болон бусад спирт
	22.08	80%-иас бага хатуулагтай, этилийн хувилаагүй спирт; архины зүйлс, ликёр болон спиртлэг бусад ундаа
	22.09	Цуу, цууны хүчлээс гаргаж авсан цуу орлуулагч
24	24.02	Тамхи, эсвэл тамхи орлуулагч агуулсан сигар, үзүүрийг нь тайрсан сигар (cheroots), нарийн ороосон сигар (сигарилл) болон янжуур
	24.03	Боловсруулсан бусад тамхи болон тамхи орлуулагч; “нэгэн төрлийн болгосон” буюу “сэлбэгдсэн” тамхи; тамхины ханд болон охь (зүйл 2403.19-д заасан гаансаар татах зориулалттай дүнсэн тамхи хамаарна)

ЭРДЭС БҮТЭЭГДЭХҮҮН

25	25.17	Барилгын ажилд хэрэглэх хайрга, дайрга, элс хайрганы хольц
	25.23	Өнгө оруулсан, эсвэл оруулаагүй, клинкер хэлбэрт оруулсан буюу оруулаагүй, портланд цемент, пуйлсаган цемент /хөнгөн цагаант цемент/, шаарган цемент, суперсульфатын цемент болон тэдгээртэй төстэй усжсан цемент
	25.29	Хээрийн жонш; цанар (лейцит), мана (нефелин) болон манат таланс (нефелин-сиенит); хайлуур жонш (зүйл 2529.21-д заасан хайлуур жонш, 2529.22-т заасан хайлуур жоншны баяжмал хамаарна)
26	26.01	Төмрийн хүдэр болон баяжмал (зүйл 2601.11-д заасан төмрийн баяжмал хамаарна)
	26.03	Зэсийн хүдэр болон баяжмал (зүйл 2603.00-д заасан зэсийн баяжмал хамаарна)
	26.04	Никелийн хүдэр болон баяжмал (зүйл 2604.00-д заасан никелийн баяжмал хамаарна)
	26.08	Цайрын хүдэр болон баяжмал (зүйл 2608.00-д заасан цайрын баяжмал хамаарна)
	26.09	Цагаан тугалганы хүдэр болон баяжмал (зүйл 2609.00-д заасан цагаан тугалганы баяжмал орно)
26.11	Гянтболдын хүдэр болон баяжмал (зүйл 2611.00-д заасан гянтболдын баяжмал орно)	

	26.13	Молибдены хүдэр болон баяжмал (зүйл 2613.10-т заасан улайсган боловсруулсан молибдены баяжмал, 2613.90-д заасан улайсган боловсруулснаас бусад молибедины баяжмал хамаарна)
	26.16	Үнэт металлын хүдэр болон баяжмал (зүйл 2616.10-т заасан мөнгөний баяжмал хамаарна)
27	27.10	Нефтийн тос болон битумжсан эрдсээс гаргаж авсан тос, нефтийн бүтээгдэхүүн (түүхий нефть, газрын түүхий тосноос бусад); жингийн 70 % буюу түүнээс дээш хэсэгт нефтийн тос, эсвэл битумжсан эрдсээс гаргаж авсан тос агуулсан, бусад газар заагдаагүй бэлдмэл (эдгээр тос нь бэлдмэлийн үндсэн бүрдүүлэгч хэсэг нь байна) хаягдал тос орохгүй
	27.11	Нефтийн хий болон хийн байдалтай бусад нүүрс устөрөгч (зүйл 2711.11, 2711.21-д заасан байгалийн хийнээс бусад хамаарна)
ХИМИЙН БОЛОН ТҮҮНТЭЙ ХОЛБООТОЙ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН		
32	32.08	Нийлэг, эсвэл байгалийн хувиргасан полимерт суурилсан, усан биш орчинд уусгасан буюу булингажуулсан найруулсан будаг, лак (чий) (пааландах будаг, эсвэл маажин орно); энэ бүлгийн 4 дүгээр тайлбарт заасан уусмал
	32.09	Нийлэг, эсвэл байгалийн хувиргасан полимерт суурилсан, усан орчинд уусгасан буюу булингажуулсан найруулсан будаг, лак (чий) (пааландах будаг, маажиндах чий орно)
	32.10	Бусад найруулсан будаг болон лак (чий) (пааландах будаг, маажин, цавуут будаг орно); арьс ширэн эдлэлийн өнгө заслын зориулалттай бэлдмэл усан нөсөө
	32.11	Хаталтыг хурдасгагч бэлдмэл (зүйл 32.11-д заасан олиф орно)
	32.14	Шилний шаваас, ургамлын иш, мөчир зэргийг залган ургуулахад ашигладаг шаваас, давирхайт цемент, шавах зориулалтын бусад бэлдмэл; зураачийн шаваас; барилгын нүүрэн тал, дотор хана, шал, тааз зэргийн гадаргуугийн засал хийх галд тэсвэргүй бэлдмэл (зүйл 3214.90-д заасан бусад гэсэн хэсэгт барилгын ажилд хэрэглэх өнгөлгөөний замаска, магни барьцалдуулагчтай керамик түрхлэг, магни барьцалдуулагчтай хуурай хольц, дулаан тусгаарлах шингэн керамик түрхлэг хамаарна)
33	33.03	Үнэртэй ус, ариун цэврийн ус
	33.04	Гоо сайхны бэлдмэл, эсвэл нүүр будалт хийх бэлдмэл, биеийн арьс арчилж, хамгаалах бэлдмэл (эмийн бэлдмэлээс бусад наранд шарах болон нарнаас хамгаалах бэлдмэл орно); гар, хөлийн хумс заслын бэлдмэл
	33.05	Үс арчлах бэлдмэл
	33.06	Амны хөндий, шүдний ариун цэврийн бэлдмэл, хиймэл шүд бэхжүүлэх нунтаг, шахмал оо; жижиглэн худалдаалах нэг бүрийн боодолтой шүдний мяндсан чигчлүүр
34	34.01	Саван; саван болгон хэрэглэдэг, цувимал, зүсмэл хэлбэр, эсвэл хэвэнд оруулсан, саван агуулсан буюу агуулаагүй гадаргуугийн идэвхт органик бүтээгдэхүүн болон бэлдмэл; саван агуулсан, эсвэл агуулаагүй жижиглэн худалдаалах зориулалтаар савласан, арьс шир угаах зориулалттай, шингэн, эсвэл тосон төлөвтэй гадаргуугийн идэвхт органик бүтээгдэхүүн болон бэлдмэл; саван буюу угаалгын бодисоор нэвчүүлсэн, хучсан, эсвэл бүрсэн цаас, хөвөн, эсгий болон нэхээсгүй материал (3401.30-д заасан саван агуулсан, эсвэл агуулаагүй, жижиглэн худалдаалах зориулалтаар савласан, шингэн буюу тосон төлөвтэй, арьс угаах зориулалттай, гадаргуугийн идэвхт органик бүтээгдэхүүн болон бэлдмэлээс бусад хамаарна)
	34.02	Гадаргуугийн идэвхт органик бодис (савангаас бусад); зүйл 34.01-д зааснаас бусад, саван агуулсан, эсвэл агуулаагүй гадаргуугийн идэвхт бэлдмэл, угаалгын бэлдмэл (туслах чанарын угаалгын бэлдмэл орно) болон цэвэрлэгээний бэлдмэл
	34.04	Хиймэл болон бэлтгэсэн лав
35	35.05	Декстрин болон хувиргасан бусад цардуул (жишээ нь: цэлцгийрүүлсэн, эсвэл эфиржүүлсэн цардуул); цардуул, декстрин буюу хувиргасан бусад цардуулд суурилсан цавуу (зүйл 3505.20-д заасан цавуу хамаарна)

	35.06	Бусад газар заагдаагүй бэлэн цавуу болон цавуулаг бодис; жижиглэн худалдаалах зорилгоор цэвэр жин нь 1 кг-аас ихгүй байхаар савласан цавуу болон цавуулаг зүйлс (зүйл 3506.10-д заасан жижиглэн худалдаалах зорилгоор цэвэр жин нь 1 кг-аас ихгүй байхаар савласан цавуу болон цавуулаг зүйлс хамаарна)
36	36.01	Дарь, тийрэлтэт түлш
	36.02	Дарь, тийрэлтэт түлшнээс бусад тэсрэгч бэлдмэл
	36.03	Гал дамжуулах аюулгүй утас; тэсэлгээний утас; цохилтын, эсвэл тэсэлгээний бялтат бүрхүүл; ноцоогуур; цахилгаан тэслүүр
	36.04	Гэрэлтэн шатагч зүйлс, дохионы гэрэлт болон борооны пуужин, аадар эсэргүүцэх, манантай үеийн дохиоллын пуужин, пиротехникийн бусад хэрэгсэл
38	38.24	Цутгамлын хэв, эсвэл тольт хийх зориулалтын холбогч бэлдмэл; химийн буюу түүнтэй төстэй үйлдвэрийн бусад газар заагдаагүй бүтээгдэхүүн болон бэлдмэл (байгалийн гаралтай бүтээгдэхүүний хольц агуулсан бүтээгдэхүүн орно). (зүйл 3824.10-т заасан цутгамлын хэв, эсвэл гол, тольт хийх зориулалтын холбогч бэлдмэл, 3824.30-д заасан металлын холбогч агуулсан болон хамтад нь хольсон, шахаж бөөгнөрүүлээгүй металлын карбид, 3824.40-д заасан цемент, зуурмаг, бетоны нэмэлт материал хамаарна)

ХУВАНЦАР БОЛОН ТҮҮГЭЭР ХИЙСЭН ЗҮЙЛС; ХАЙМАР (КАУЧУК) БОЛОН ТҮҮГЭЭР ХИЙСЭН ЗҮЙЛС

39	39.09	Анхдагч төлөвт байгаа амины давирхай, фенолын давирхай болон полиуретан (зүйл 3909.50-д заасан полиуретан хамаарна)
	39.17	Хуванцар гуурс, хоолой, шланг, тэдгээрийн холбоос (жишээлбэл: муфт, тахир болон нударган холбоос)
	39.18	Шалны уян хулдаас. Нэг төрлийн үет болон олон төрлийн үет шалны (PVC) болон бусад хулдаас
	39.21	Хуванцраар хийсэн бусад хавтан, хуудас, хальс, фольга болон тууз (зүйл 3921.13-т заасан полиуретаны торлог хуванцар, 3921.19-д заасан бусад хуванцар бүтээгдэхүүн хамаарна)
	39.22	Хуванцар ванн, босоо шүршүүрт ванн, угаагуур, тосгуур, биде, жорлон, жорлонгийн суултуур болон таг, жорлонгийн усны сав болон тэдгээртэй төстэй сантехникийн зориулалттай зүйлс
	39.23	Хуванцраар хийсэн, барааг зөөвөрлөхөд, эсвэл савлаж бооход зориулагдсан бүтээгдэхүүн; хуванцар бөглөө, таглаа болон бусад хаалт
	39.25	Барилгын зориулалттай, бусад газар заагдаагүй хуванцар зүйлс (зүйл 3925.10, 3925.30-аас бусад хамаарна)

АРЬС, ШИРЭН ТҮҮХИЙ ЭД, БОЛОВСРУУЛСАН АРЬС ШИР, ҮСЛЭГ АРЬС БОЛОН ТЭДГЭЭРЭЭР ХИЙСЭН ЭДЛЭЛ; СУРАН ЭДЛЭЛ БОЛОН ТОНОГ ХЭРЭГСЭЛ; АЯНЫ ХЭРЭГСЭЛ, ЭМЭГТЭЙ ХҮНИЙ ЦҮНХ БОЛОН ТҮҮНТЭЙ ТӨСТЭЙ УУТ САВ; МАЛ АМЬТНЫ ӨЛӨН ГЭДСЭЭР ХИЙСЭН ЗҮЙЛС (ТӨӨЛҮҮР ХОРХОЙН УТАСНААС БУСАД)

41	41.04	Үхэр (одос үхэр орно), эсвэл адууны идээлсэн буюу идээлж-хатаасан, хавтгайгаар зүссэн (хуулдас), эсвэл зүсээгүй (бүтэн) (гэхдээ цаашдын боловсруулалт хийгээгүй) үсгүй шир
	41.05	Хонь, эсвэл хурганы идээлсэн буюу идээлж-хатаасан, хавтгайгаар зүссэн (хуулдас), эсвэл зүсээгүй (бүтэн) (гэхдээ цаашдын боловсруулалт хийгээгүй) үсгүй арьс
	41.06	Бусад мал, амьтдын идээлсэн, эсвэл идээлж-хатаасан, хавтгайгаар зүссэн (хуулдас) буюу зүсээгүй (бүтэн) (гэхдээ цаашдын боловсруулалт хийгээгүй) үс, ноосгүй арьс, шир
	41.07	Үхэр (одос үхэр орно), эсвэл адууны идээлэх буюу идээлж-хатаах боловсруулалт хийсний дараа цаашдын боловсруулалт хийсэн (элдэж зөөлрүүлсэн савхи орно), үсгүй, хавтгайгаар зүссэн (хуулдас), эсвэл зүсээгүй (бүтэн), зүйл 41.14-т зааснаас бусад савхи
	41.13	Бусад мал, амьтдын арьсыг идээлэх, эсвэл идээлж-хатаах боловсруулалт хийсний дараахь цаашдын боловсруулалт хийсэн (элдэж-зөөлрүүлсэн савхи орно), үс ноосгүй, хавтгайгаар зүссэн (хуулдас), эсвэл зүсээгүй (бүтэн), зүйл 41.14-т зааснаас бусад савхи
	41.14	Илгэн савхи (хиймэл илгэн савхи орно); лакадсан савхи болон лакадсан бүрмэл савхи; металлжуулсан савхи

42	42.03	Савхи, хиймэл савхиар хийсэн хувцас болон хувцасны тоног хэрэглэл
43	43.02	Зүйл 43.03-т зааснаас бусад, идээлсэн, эсвэл өнгө засал хийсэн үслэг арьс (толгой, сүүл, савар болон бусад хэсгүүд, огтолсон зүйлс), эгнэсэн (өөр төрлийн материал оруулаагүй), эсвэл эгнээгүй
	43.03	Үслэг эдлэлээр хийсэн, хувцасны зүйлс, хувцасны тоноглол болон бусад зүйлс
МОД БОЛОН МОДОН ЭДЛЭЛ; МОДНЫ НҮҮРС; ҮЙС БОЛОН ҮЙСЭН ЭДЛЭЛ; СҮРЛЭН, СИЙРСЭН, ЭСВЭЛ СҮЛЖИХ БУСАД МАТЕРИАЛААР ХИЙСЭН ЗҮЙЛС; САГСАН ЗҮЙЛС БА СҮЛЖЭЭСЭН БУСАД ЭДЛЭЛ		
44	44.08	Бүх төрлийн модон материал
	44.18	Барилгын модон хаалга, цонх, тагтны хаалга Сурагчийн ширээ, сандал
МОДНЫ, ЭСВЭЛ БУСАД ЦЕЛЛЮЛОЗОН ШИРХЭГТ МАТЕРИАЛЫН ЗУТАН; СЭРГЭЭН БОЛОВСРУУЛСАН (ХАЯГДАЛ БОЛОН ӨӨДӨС) ЦААС, ЭСВЭЛ КАРТОН; ЦААС БОЛОН КАРТОН, ТЭДГЭЭРЭЭР ХИЙСЭН ЗҮЙЛС		
48	48.02	Бичгийн, хэвлэлийн, эсвэл зураг зүйн болон перфокарт, перфолентний зориулалтын нүхлээгүй, гадна талдаа өнгөлгөөгүй, ямар ч хэмжээтэй байж болох хуйлмал, эсвэл тэгш өнцөгт (квадрат орно) хэлбэрийн хуудсан цаас (зүйл 48.01, 48.03-т заасан цааснаас бусад); гар үйлдвэрлэлийн цаас болон картон
	48.03	Гэр ахуй, ариун цэврийн зориулалттай гар нүүр, жорлонгийн цаас, цаасан алчуур, амны цаасан алчуур буюу тэдгээртэй төстэй цаас, гадаргууд нь хэв, атираа, нугалаас үүсгэсэн, нүхэлсэн, будсан, хээлж чимэглэсэн буюу ийм боловсруулалт хийгээгүй, хуудаслан зүссэн буюу хуйлмал хэлбэрийн, целлюлозон хөвөн ба целлюлозон зулмал
НЭХМЭЛИЙН МАТЕРИАЛ БОЛОН НЭХМЭЛ ЭДЛЭЛ		
51	51.05	Сэмлэсэн, эсвэл самнасан, хонины ноос буюу мал, амьтны нарийн, эсвэл бүдүүн үс, ноос, хялгас (самнасан тайрмал ноос орно)
	51.07	Жижиглэн худалдаалах зориулалтаар савлаагүй, хонины сэмлэсэн ноосон ээрмэл
	51.11	Хонины сэмлэсэн ноос, эсвэл бусад мал, амьтны сэмлэсэн нарийн үс, ноосоор нэхсэн даавуу
	51.12	Хонины самнасан ноос, эсвэл мал, амьтны самнасан нарийн үс, ноосоор нэхсэн даавуу
57	57.01	Зангидан нэхсэн хивс болон бусад нэхмэл дэвсгэр (гүйцэд боловсруулалт хийсэн, эсвэл хийгээгүй)
63	63.02	Орны цагаан хэрэглэл, ширээний, ариун цэврийн өрөөний болон гал тогооны даавуун хэрэглэл
ЧУЛУУ, ГИПС, ЦЕМЕНТ, ШӨРМӨСӨН ЧУЛУУ, ГЯЛТГАНУУР, ЭСВЭЛ ТЭДГЭЭРТЭЙ ТӨСТЭЙ МАТЕРИАЛААР ХИЙСЭН ЗҮЙЛС; КЕРАМИК ЭДЛЭЛ; ШИЛ БОЛОН ШИЛЭН ЭДЛЭЛ		
68	68.01	Байгалийн чулуу (занараас бусад)-гаар хийсэн дөрвөлжин чулуу, замын хашлага, дэвсгэр хавтанцар
	68.06	Шаарган хөвөн, эсвэл тэдгээртэй төстэй эрдэс хөвөн; үелсэн вермикулит, хөөдөг шавар, хөөсөнцөр шаараг болон бусад хөөдөг эрдэс материал; зүйл 68.11, 68.12, эсвэл 69-р бүлэгт зааснаас бусад дулаан тусгаарлах, дуу тусгаарлах, дуу шингээх холимог материалаар хийсэн бүтээгдэхүүн
	68.07	Асфальт, эсвэл түүнтэй төстэй материал (жишээлбэл: нефтийн битум, чулуун нүүрсний давирхай)-аар хийсэн бүтээгдэхүүн
	68.08	Цемент, гипс, бусад эрдэс материалан холбогчтой ургамлын мяндас, сүрэл, модны үртэс, зоргодос, зах, эсвэл модны бусад хаягдлаар хийсэн хавтан, хавтанцар, гулдмай болон адил төст зүйлс
	68.09	Барилгын дотор хана-ханын гипсэн гулдмай
	68.10	Цемент, бетон болон хиймэл чулуун, хүчитгэсэн, эсвэл хүчитгээгүй бүтээгдэхүүн

		Барилгын дотор хана-угсармал хавтан
		Бетон дэр
		Бетон зуурмаг түргэн бэхжүүлэгч
	68.11	Магнийн барьцалдуулагчтай, шилэн мяндсан арматурт хавтан
		Магнийн барьцалдуулагчтай, шилэн мяндсан арматурт дээврийн долгионт хавтан ба хоолой
		Шилэн мяндсан арматуртай, агааржуулалтын магнезитан хоолой
		Шилэн мяндсан арматуртай, цементэн салхивчны сувгийн хоолой
69	69.02	Цахиурлаг шороон хүдэр (жишээ нь: силикагель, триполит, диатомит), эсвэл түүнтэй төстэй цахиурлаг шавраар хийсэн тоосго, блок, хавтан болон керамик бусад эдлэл (царууц тоосго)
	69.04	Барилгын керамик тоосго, шалны блок, тулгуурын болон өнгөлгөөний хавтан болон эдгээртэй төстэй керамик эдлэл
	69.07	Барилгын шалны өнгөлгөөний керамик хавтанцар
		Барилгын ханын гадаа өнгөлгөөний керамик хавтанцар
70	70.07	Барилгын шил-аюулгүйн бэхжүүлсэн (уяраасан) шил
		Барилгын шил-аюулгүйн үелүүлсэн шил
	70.08	Олон давхар ханатай тусгаарлагч шил
ҮНДСЭН МЕТАЛЛ БОЛОН ҮНДСЭН МЕТАЛЛААР ХИЙСЭН ЗҮЙЛС		
72	72.06	Цутгамал, эсвэл анхдагч бусад хэлбэртэй төмөр болон чанаржуулаагүй ган (зүйл 72.03-т заасан төмрөөс бусад)
	72.13	Халуунаар цувисан, зөв бус хэлбэрийн ороомог байдалтай, төмөр, эсвэл чанаржуулаагүй гангаар хийсэн цулдан болон туйван
	72.14	Давтах, халуунаар цувих, халуунаар сунгах болон даралтаар шахаж, цувихаас цаашид боловсруулалт хийгээгүй, цувисны дараа мушгисан, төмөр, эсвэл чанаржуулаагүй гангаар хийсэн бусад цулдан болон туйван
	72.15	Төмөр, эсвэл чанаржуулаагүй гангаар хийсэн бусад цулдан болон туйван
	72.16	Төмөр, эсвэл чанаржуулаагүй гангаар хийсэн булан, хэлбэрт болон сортын төмөр
73	73.02	Төмөр зам, эсвэл трамвайн замын зориулалттай төмөр, эсвэл гангаар хийсэн дараахь зүйлс: зам төмөр, чиглүүлэгч, араат зам төмөр, зам шилжүүлэгч, зөрлөгийн чагтан холбоос, зам шилжүүлэгчийн татуурга болон бусад чагтан холбоос эд анги, зам төмрийн суурийн даруулга, зам төмрийн залгаасны даруулга, зам төмрийн дэр, дэрний бэхэлгээний гадас, суурийн хавтан, хавчигч суурь, зам төмрийн холбоос, дэр болон зам төмрийг холбох бэхлэх зориулалттай бусад зүйлс. (зүйл 7302.10-т заасан зам төмөр хамаарна)
	73.03	Ширмэн, нарийн, бүдүүн хоолой ба хөндий огтолбор
	73.04	Төмөр (ширэмнээс бусад), эсвэл гангаар хийсэн, ширээсгүй, нарийн бүдүүн хоолой болон хөндий огтолбор
	73.08	Төмөр хийц, түүний эд анги, төмөр буюу гангаар хийсэн төмөр хийц үйлдвэрлэх зориулалттай хавтан, туйван, булан хэлбэрт болон сортын төмөр хоолой ба тэдгээртэй төстэй зүйлс
	73.12	Цахилгаан тусгаарлагчгүй, төмөр, эсвэл ган томсон утас, олс, кабель, сүлжсэн тууз, татлага болон эдгээртэй төстэй зүйлс
	73.25	Төмөр, эсвэл гангаар хийсэн бусад цутгамал эдлэл

	73.26	Төмөр, эсвэл гангаар хийсэн бусад эдлэл
74	74.03	Тунгаасан зэс болон боловсруулалт хийгээгүй зэсийн хайлш (зүйл 7403.21-д заасан зэс-цайрын хайлш (гууль))
	74.08	Зэс утас
76	76.05	Хөнгөн цагаан утас
	76.10	Хөнгөн цагаан хайлшин цонх
		Даралтад ажиллах ган хоолой (гадна дулаан, халаалт, цэвэр усны) Даралтад ажиллах ширмэн хоолой (гадна дулаан, халаалт, цэвэр усны)
83	83.11	Үндсэн металл, эсвэл карбид металлаар хийсэн, флюсээр бүрхэвчтэй, буюу флюсэн голтой, металл, эсвэл карбид металлыг хүйтнээр, халуунаар гагнах, ширэх буюу металл буюу карбид металл бүрхүүл суулгах зориулалттай утас, саваа, хоолой, хавтан электрод болон эдгээртэй төстэй зүйлс; металлээр шүршихэд зориулсан, үндсэн металлын бөөмнөрүүлсэн нунтагаар хийсэн утас, саваа (зүйл 8311.10-т заасан цахилгаан нуман гагнуурын зориулалттай, бүрхэвчтэй, үндсэн металлээр хийсэн электрод хамаарна)
МАШИН ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖ БОЛОН МЕХАНИК ТӨХӨӨРӨМЖ; ЦАХИЛГААН ХЭРЭГСЭЛ; ТЭДГЭЭРИЙН ЭД АНГИ; ДУУ БИЧИХ, СЭРГЭЭХ ТӨХӨӨРӨМЖ, ТЕЛЕВИЗИЙН ДҮРС, ДУУ БИЧИХ БОЛОН СЭРГЭЭХ ТӨХӨӨРӨМЖ, ТЭДГЭЭРИЙН ЭД АНГИ, ТОНОГ ХЭРЭГСЭЛ		
84	84.16	Шингэн түлш, нунтагласан хатуу түлш, эсвэл хийн түлш шатаах зуухны хотол; механик галлагч (механик сараалж, үнс зайлуулагч болон бусад адил төстэй төхөөрөмж орно)
	84.18	Хөргөгч, хөлдөөгч, цахилгаан, эсвэл бусад төрлийн хөргөх, хөлдөөх төхөөрөмж; зүйл 84.15-д заасан агаар тохируулагч төхөөрөмжөөс бусад дулааны насос
	84.22	Сав суулга угаах машин; лонх, эсвэл бусад сав суулга цэвэрлэх, хатаах төхөөрөмж; лонх, лааз, хайрцаг, уут, эсвэл бусад саванд савлах, таглах, битүүмжлэх буюу шошголох машин; лонх, шилэн сав, бортого, эсвэл эдгээртэй төстэй савыг мембран таглаагаар таглах, бөглөө, эсвэл таглааг бүрэх машин; баглаа боодлын бусад машин (халааж наалдуулан боох машин орно); ундаа хийжүүлэх машин (зүйл 8422.11-д заасан гэр ахуйн зориулалттай нь орно)
	84.28	Ачааг өргөх, зөөх, ачих, буулгах зориулалтын бусад техник хэрэгсэл (жишээ нь: лифт, хөвөрдөг шат, конвейер, татлагат зам)
	85.08	Тоос сорогч
	85.09	Зүйл 85.08-ын тоос сорогчоос бусад, гэр ахуйн зориулалттай, өөртөө цахилгаан мотор бүхий цахилгаан-механик хэрэгсэл
	85.10	Өөртөө цахилгаан мотор бүхий сахлын машин, үс засах, үс хяргах хэрэгсэл
85	85.16	Ус хурдан буцалгагч, эсвэл халууныг хадгалдаг ус буцалгагч, дүрдэг халаагч; орчны агаарыг халаах цахилгаан аппарат болон газрын хөрс халаах аппарат; үсчний цахилгаан халаагуурт аппарат (жишээ нь: үс хатаагч, үс ороогч, үс буржийлгах хавчаарын халаагч) болон гар хатаагч; цахилгаан индүү; гэр ахуйн зориулалтын цахилгаан халаагуурт бусад хэрэгсэл; зүйл 85.45-д зааснаас бусад цахилгаан халаалтын эсэргүүцэл
	85.17	Телефон аппарат (үүрэн сүлжээ, эсвэл утасгүй бусад сүлжээний зориулалтын телефон орно); зүйл 84.43, 85.25, 85.27 буюу 85.28-ын дамжуулах, эсвэл хүлээн авах аппаратаас бусад, дуу, дүрс буюу бусад мэдээллийг дамжуулах, эсвэл хүлээн авах төхөөрөмж (утсан буюу утасгүй сүлжээ (жишээ нь: дотоод сүлжээ /LAN/, гадаад сүлжээ /WAN/- ний төхөөрөмж орно)) (зүйл 8517.62.10, 8517.62.20-д зааснаас бусад орно)
	85.25	Радиоогийн өргөн нэвтрүүлэг, телевизийн нэвтрүүлэг дамжуулах аппарат (корпуст нь хүлээн авах, дуу бичих, сэргээх аппарат угсрагдсан, эсвэл угсрагдаагүй); телевизийн камер, дижитал камер болон видео бичлэгийн камер
	85.26	Радиолокатор (радар)-ын аппарат, радионавигацийн тусламжийн аппарат болон радиоогийн алсын удирдлагын аппарат

	85.27	Радиоогийн өргөн нэвтрүүлэг хүлээн авах аппарат (корпуст нь дуу бичих, сэргээх аппарат, эсхүл цаг угсрагдсан, эсвэл угсрагдаагүй) (зүйл 85.27-д заасан гадны эх үүсвэрээс тэжээл авахгүйгээр ажиллах боломжгүй, тээврийн хэрэгслийн зориулалттай радиоогийн өргөн нэвтрүүлэг хүлээн авагч орно)
	85.28	Телевизийн нэвтрүүлэг хүлээн авах аппаратгүй монитор болон проектор; телевизийн нэвтрүүлэг хүлээн авах аппарат (корпуст нь радиоогийн нэвтрүүлэг хүлээн авах, дуу, видео бичлэг хийх, сэргээх аппарат угсрагдсан, эсвэл угсрагдаагүй)
	85.44	Тоног төхөөрөмж, угсралтын ПВХ бүрхүүлтэй, 1000В хүртэл хүчдэлд ажиллах, тусгаарлагчтай зэс утас, түүнтэй төстэй эдлэл
87	87.08	Зүйл 87.01-87.05-д хамаарах моторт тээврийн хэрэгслийн эд анги, тоног хэрэгсэл (зүйл 8708.30-д заасан тоормос болон серво-тоормос; эдгээрийн эд анги, 8708.40-д заасан хурдны хайрцаг болон түүний эд анги, 8708.80-д заасан цохилт-зөөллөгч систем болон түүний эд анги хамаарна (амортизатор орно))
		Залгах механизм, түүний эд анги
		Жолооны хүрд, жолооны гол, жолооны механизм, эдгээрийн эд анги
		Автотээврийн хэрэгсэл үйлдвэрлэл, чиргүүл, хагас чиргүүл үйлдвэрлэл
90	90.18	Хүн эмнэлэг, мэс засал, шүдний эмнэлэг, эсвэл мал эмнэлгийн зориулалттай багаж, төхөөрөмж (сцинтиграфын аппарат орно), эмнэлгийн цахилгаан бусад аппарат, хараа шалгах багаж
	90.22	Хүн эмнэлэг, мэс засал, шүдний эмнэлэг, эсвэл мал эмнэлгийн зориулалттай, эсвэл зориулалтгүй, рентген туяаны, эсвэл альфа, бета, гамма цацрагийн аппарат (рентген зураг авах, цацраг эмчилгээний аппарат орно), рентген хоолой, рентген туяаны бусад үүсгүүр, хянах самбар, эсвэл ширээ, дэлгэц, үзлэг эмчилгээний ширээ, сандал болон эдгээртэй төстэй зүйлс
	90.27	Физикийн, эсвэл химийн шинжилгээний багаж, аппарат (жишээ нь: поляриметр, рефрактометр, спектрометр, хий, эсвэл утаа шинжлэх аппарат); зууралдамтгай чанар, сүвширэл, тэлэлт, гадаргын таталцлын хэмжих, хянах багаж, аппарат, эсвэл эдгээртэй төстэй багаж, аппарат; дулаан, авиа, эсвэл гэрлийн тоо хэмжээг хэмжих, хянах багаж, аппарат (экспонометр орно); микротом (бичил зүслэгийн багаж)
	90.28	Хий, шингэн бүтээгдэхүүн болон цахилгаан эрчим хүчний нийлүүлэлт, тооцоонд ашиглах хэмжих хэрэгсэл
		Хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг хангах үйл ажиллагаанд ашиглах хэмжих хэрэгсэл
		Байгалийн нөөц, баялагийн ашиглалт, худалдаа үйлчилгээний тооцоонд хэрэглэх хэмжих хэрэгсэл
АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН ТӨРӨЛ БҮРИЙН БАРАА		
95	95.03	Унадаг гурван дугуйт, скүүтэр, гишгүүрт машин болон эдгээртэй төстэй дугуйт тоглоом; хүүхэлдэйн тэрэг; хүүхэлдэй; бусад тоглоом; хэмжээ (масштаб)-г нь багасгасан загвар болон түүнтэй төстэй, зугаа цэнгээний хөдөлгөөнт, эсвэл хөдөлгөөнт биш загвар; бүх төрлийн эвлүүлдэг оньсон тоглоом (puzzle)

Б. БАТАЛГААЖУУЛАЛТАД ХАМРУУЛАХ ҮЙЛЧИЛГЭЭ

1	Үсчин
2	Гоёлын гоо засал
3	Халуун ус
4	Саун
5	Хими цэвэрлэгээ

6	Нийтийн тээвэр
7	Зочид буудал
8	Жуулчны бааз, амралтын газар
9	Нийтийн хоолны газар
10	Хүнсний дэлгүүр, хүнсний бүтээгдэхүүний бөөний худалдаа
11	Хүүхдийн зуслан
12	Бассейн
13	Чийрэгжүүлэлтийн төв
14	Алжаал тайлах иллэг
15	Хүүхдийн тоглоомын газар
16	Шуудан

В. ТЕХНИКИЙН ХЯНАЛТАД ХАМРУУЛАХ ҮЙЛЧИЛГЭЭ

1	Автомашинь оношилгоо болон засвар
2	Шатахуун түгээх станц
3	Автотээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын үзлэг
4	Аж үйлдвэрийн бүх салбар (төмөр зам, нисэх, эрчим хүч, барилга, уул уурхайн) үл эвдэх сорилт
5	Өргөн тээвэрлэх төхөөрөмж
6	Даралтат сав, түүний ашиглалт
7	Ачаа тээвэрлэх, ачиж буулгах төхөөрөмж
8	Аюултай ачаа тээвэрлэлт
9	Төмөр замын засвар
10	Төмөр замын техникийн оношлогоо
11	Төмөр замын техникийн үзлэг, үйлчилгээ
12	Дотоод орчны хяналт